

Володимир Кладієв

МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ЄДИНІЙ ДЕРЖАВНІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

У статті досліджено методологічні та інституційні засади формування облікової інформації в єдиній державній інформаційній системі публічного управління (ЄДІС) в умовах цифрової трансформації держави. Обґрунтовано, що традиційна модель бухгалтерського обліку, орієнтована переважно на формування фінансової звітності підприємств, є недостатньою для задоволення сучасних управлінських потреб органів публічної влади, зокрема в аграрному секторі економіки, який характеризується високою залежністю від нефінансових, просторових і ресурсних параметрів. Доведено, що ефективна інтеграція облікової інформації в систему публічного управління потребує переходу від логіки автономного формування звітних форм до логіки узгодженого управлінського запиту, реалізованого через зведений протокол фінансових і нефінансових показників. Запропоновано розглядати бухгалтерський облік як багаторівневу інформаційну систему, що функціонує на мікро-, мезо- та макрорівнях, де первинні облікові дані суб'єктів господарювання трансформуються у верифікований інформаційний ресурс для регіонального та загальнодержавного управління. Особливу увагу приділено методичній адаптації фінансового та управлінського обліку до вимог ЄДІС, яка передбачає розширення об'єктів обліку за рахунок нефінансових параметрів (земельні ресурси, біологічні активи, трудовий потенціал, територіальна прив'язка) та формування багатовимірного первинного облікового запису. Обґрунтовано роль декомпозиції управлінських показників у систему облікових атрибутів як інструменту забезпечення відтворюваності, трасованості та методологічної єдності даних. Розкрито значення інституційно-алгоритмічного забезпечення цифровізації обліку, яке полягає в нормативному закріпленні алгоритмів формування показників ЄДІС як самостійного об'єкта регулювання. Показано, що методичні рекомендації до ЄДІС мають забезпечувати формалізований зв'язок між обліковими записами, аналітичними розрізами та агрегованими управлінськими показниками, незалежно від програмного забезпечення та відомчої належності користувачів. Зроблено висновок, що реалізація запропонованих методологічних та інституційних підходів створює передумови для впровадження принципу «подано один раз – використано багаторазово», підвищення якості та прозорості державних управлінських рішень і трансформації бухгалтерського обліку з інструмента звітування у системоутворювальний елемент публічного управління.

Ключові слова: бухгалтерський облік, облікова інформація, публічне управління, Єдина державна інформаційна система, ЄДІС, методологічна адаптація обліку, мезооблік, управлінські показники, цифровізація, аграрний сектор.

